

องค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม : สิทธิการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม

สัณชัย สุนทพันธ์วิหา

คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ ม.มหิดล

1. ความเป็นมา

ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ ฉบับปี พ.ศ.2540 ได้กำหนดให้มี “องค์การอิสระสิ่งแวดล้อม” ไว้ในมาตรา 56 วรรค 2 ซึ่งได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ จากเดิมที่ให้รัฐต้องมีหน้าที่ดูแลสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติโดยตรง เปลี่ยนเป็นการกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบำรุงรักษาและคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อให้ดำรงชีวิตได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยสร้างกลไกที่จะให้ประชาชนสามารถพิทักษ์สิทธิในการมีส่วนร่วมของตนนี้ไว้โดยผ่านองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม โดยบัญญัติไว้ดังนี้

“.....การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ให้ องค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” (รัฐธรรมนูญฯ พ.ศ.2540)

แต่เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา 56 วรรค 2 ดังกล่าวนั้นได้ระบุว่า “ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งที่ผ่านมา ยังมิได้มีการนำเจตนารมณ์มาตราให้เป็นกฎหมาย เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฯ จึงยังไม่ได้เริ่มกลไก และกระบวนการอันเกิดจากการมีองค์การอิสระในการแปลงไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมแต่อย่างใด

แม้ว่าจะมีความพยายามจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ องค์การพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรชุมชน เช่น กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน โครงการฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ สมัชชาองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ได้ร่วมกันจัดให้มีการประชุมสัมมนาขึ้น เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและอำนาจหน้าที่ขององค์การอิสระดังกล่าว รวมทั้งได้ร่วมกัน

ร่าง “กฎหมายองค์การอิสระสิ่งแวดล้อม” จนแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ.2545 แล้วก็ตาม แต่ก็ได้มีการผลักดันเสนอเข้าสู่คณะรัฐมนตรีและรัฐสภาตามลำดับแต่อย่างไร

จนเมื่อเกิดรัฐประหารขึ้นเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2549 และได้มีการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในขณะนี้ สภาร่างรัฐธรรมนูญก็ได้บัญญัติเกี่ยวกับ “องค์การอิสระสิ่งแวดล้อม” ไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 ซึ่งได้นำหลักการมาจากรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 แต่ได้เพิ่มคำว่า “ทรัพยากรธรรมชาติ” และเพิ่มกลไกของการจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ตัดข้อความ “ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ออกไป ทั้งนี้ได้ร่างไว้ในมาตรา 66 วรรค 2 ดังนี้

“.....การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้ องค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว” (ร่างรัฐธรรมนูญ 2550)

ในปี พ.ศ.2545 ที่ผ่านมามีการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ในการเสริมสร้างจิตสำนึก และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้สามารถเข้าร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศได้อย่างยั่งยืน ได้เล็งเห็นความจำเป็นเร่งด่วนในการศึกษารูปแบบที่เหมาะสมและกฎหมายเกี่ยวกับองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมออกมาใช้บังคับ เพื่อเป็นกลไกในการส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนได้ใช้สิทธิที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการคุ้มครองส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ จึงมีโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “รูปแบบและกฎหมายว่าด้วยองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม” ขึ้น โดยมีคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นผู้ศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาให้เกิดการร่างกฎหมายและนำไปสู่การผลักดันให้เกิดการจัดตั้ง “องค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม” ต่อไป

คณะผู้วิจัย โดยมีอาจารย์สัญญา สุติพันธุ์วิหาร เป็นหัวหน้าโครงการ ได้รวบรวมเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น การยกร่างรัฐธรรมนูญของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) ในปี พ.ศ.2540 , ข้อเสนอของคณะทำงานแก้ไขกฎหมายสิ่งแวดล้อม และยกร่างกฎหมายขององค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม ในปี พ.ศ. 2542, ข้อเสนอจากการสัมมนาระดมความคิดเห็น ตั้งแต่ปี พ.ศ.2543-2545 กว่าสิบครั้ง รวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมและด้านกฎหมาย จนนำมาสู่การร่างกฎหมายขององค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเอกสารฉบับนี้ขอนำร่างกฎหมายซึ่งได้มีการยกร่างไว้เมื่อปี พ.ศ.2545 มานำเสนอ ดังนี้

2. สาระสำคัญของร่างกฎหมายองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 หลักการและเหตุผล

หลักการและเหตุผลของการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 56 วรรค 2 ได้บัญญัติให้มี "องค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม" ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่ให้ความเห็นต่อการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้ดำรงอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิต

แต่เนื่องจากรัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติให้การจัดตั้งองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังนั้นเพื่อให้มีการจัดตั้งองค์การฯ ดังกล่าวขึ้น เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงมีความสำคัญที่จะต้องตราเป็นกฎหมาย เพื่อประกาศออกมาบังคับใช้ต่อไป

สำหรับร่างกฎหมายฉบับนี้มีชื่อว่า "พระราชบัญญัติองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ....." มีจำนวน 6 หมวด ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับคำนิยาม คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการ ฯ การดำเนินงาน บทลงโทษ และบทเฉพาะกาล เพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งสิ้น 36 มาตรา โดยให้ประธานกรรมการเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีผลบังคับใช้ได้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

2.2 คำนิยาม

2.2.1 คำนิยามของ “องค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม”

“องค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า องค์กรที่มีวัตถุประสงค์และดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้และได้รับประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน หรือการคุ้มครอง ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลงานดังกล่าวอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นที่ประจักษ์อย่างน้อย 3 ปี และไม่แสวงหาอำนาจทางการเมือง หรือไม่แสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นองค์การเอกชนดังกล่าวจะในรูปของกลุ่ม คณะบุคคล องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชน สมัชชา ภาติ เครือข่าย หรือหมู่คณะอื่นก็ได้

2.2.2 คำนิยามของ “สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม”

“สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐ เอกชน หรือหน่วยงานในกำกับของรัฐ ที่จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ในสาขาวิชาด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ สังคม รวมไปถึง กฎหมายสิ่งแวดล้อม เศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม

วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิศวกรรมศาสตร์สิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือมีการศึกษา วิจัย เผยแพร่ หรือบริการวิชาการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2.3 คำนิยามของ "โครงการหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม"

- เป็นโครงการหรือกิจกรรมตามประกาศของคณะกรรมการองค์การอิสระสิ่งแวดล้อม หรือตามประกาศของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้โดยพิจารณาผลกระทบที่กระทบต่อบุคคล ทั้งในมิติความรุนแรง จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบ พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ระยะเวลา ให้มีความสำคัญต่อมาตรฐานคุณภาพชีวิต รวมทั้งความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

2.3 สถานภาพขององค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

- เป็นองค์กรอิสระที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยมีกฎหมายรองรับ ไม่อยู่ในกำกับดูแลของหน่วยงานราชการ มีบุคลากรของตนเอง โดยรัฐต้องจัดหางบประมาณเพื่อจัดตั้งองค์กรและให้สามารถดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์

2.4 อำนาจหน้าที่ของกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

- ให้ความเห็นต่อโครงการ หรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ตรงตามประกาศของกรรมการ
- ให้ความเห็นต่อหน่วยงานและเจ้าของโครงการเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ความเห็น
- ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรรมการ

กรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงานหรืออื่นๆ ที่ประกอบด้วยกรรมการหรือบุคคลใด เพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ นอกจากนี้ คณะกรรมการ อนุกรรมการ และคณะทำงานที่คณะกรรมการแต่งตั้ง สามารถเชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอิสระ หรือองค์กรอื่นๆ หรือบุคคลอื่นใด มาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งเอกสาร ข้อมูล หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

2.5 องค์ประกอบของกรรมการองค์การอิสระฯ

- คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม มีองค์ประกอบที่มาจากผู้แทนจากหน่วยงาน 2 ส่วน คือ องค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม และสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม
- คณะกรรมการฯ มีจำนวนทั้งสิ้น 17 คน ประกอบด้วย ผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 9 คน และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 8 คน ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงสัดส่วนของผู้แทนที่มาจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคด้วย

2.6 การสรรหาและการคัดเลือกกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

- ให้มีคณะกรรมการสรรหา ขึ้นมาคณะหนึ่ง จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม (โดยการเลือกกันเอง) จำนวน 1 คน ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม (โดยการเลือกกันเอง) จำนวน 1 คน ผู้แทนสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน 1 คน ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน จำนวน 1 คน และผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 คน
- คณะกรรมการสรรหา ทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีคัดเลือก การตรวจสอบคุณสมบัติ และปฏิบัติหน้าที่อื่น โดยจะต้องคำนึงถึงสัดส่วนขององค์กรจากภูมิภาคและส่วนกลางด้วย
- ให้คณะกรรมการสรรหาฯ ประกาศรับสมัครบุคคลที่จะสมัครเป็นกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม โดยต้องเป็นผู้แทนขององค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมหรือสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ที่มีคุณสมบัติตรงตามประกาศ โดยให้เสนอได้องค์กรละ 1 ชื่อ เพื่อจัดทำบัญชีผู้สมัคร ภายใน 60 วัน นับแต่วันประกาศรับสมัคร
- ภายใน 60 วัน นับแต่วันประกาศรับสมัครเช่นเดียวกัน ให้องค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม และสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมที่มีคุณสมบัติ เสนอรายชื่อผู้แทนที่จะเป็นผู้ลงคะแนนเลือกกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม โดยให้เสนอได้องค์กรละ 1 ชื่อ เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกกรรมการฯ
- คณะกรรมการสรรหาฯ จัดให้มีการเลือกตั้งผู้ที่เหมาะสมเป็นกรรมการฯ โดยผู้แทนแต่ละองค์กรที่มีรายชื่อ มีสิทธิเลือกได้องค์กรละ 1 ชื่อ ให้ครบตามจำนวนที่กำหนดของผู้แทนแต่ละส่วน ให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการ มาประชุมกัน เพื่อเลือกประธานกรรมการ 1 คน แล้วแจ้งผลให้ประธานกรรมการสรรหาทราบ เพื่อเสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการให้ประกาศรายชื่อกรรมการในราชกิจจานุเบกษา

2.7 คุณสมบัติของกรรมการองค์การอิสระฯ

ประธานกรรมการและกรรมการ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- 1) มีสัญชาติไทย
- 2) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- 3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- 4) ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ
- 5) ไม่เคยต้องคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน
- 6) ไม่เป็นบุคคลที่ต้องโทษตามความพิพากษาให้จำคุก ไม่ว่าจะรออาญาหรือรอการพิจารณาโทษก็ตาม เว้นแต่จะได้พ้นมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีหรือในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท
- 7) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การอิสระ องค์การอื่นๆ หรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือเพราะประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือถือว่าการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
- 8) ไม่ดำรงตำแหน่งใด ไม่เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ
- 9) ไม่เป็นผู้ศึกษาหรือจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม อย่างน้อยสามปีก่อนเข้าเป็นกรรมการฯ
- 10) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
- 11) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร ที่ปรึกษา หรือเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของพรรคการเมือง
- 12) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานรัฐ รัฐวิสาหกิจ ยกเว้นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พนักงานมหาวิทยาลัยหรือในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการอื่นๆ
- 13) ไม่เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ หรือกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

2.8 วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ

- กรรมการสามารถดำรงตำแหน่งได้คราวละ 4 ปี

- กรรมการสามารถดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน

2.9 การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ

เสนอให้กรรมการฯ พ้นจากตำแหน่ง ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

- ตาย
- ลาออก
- ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม
- ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง

2.10 การถอดถอนกรรมการ

เพื่อเป็นการตรวจสอบการทำงานของกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระ โปร่งใสและเป็นกลาง รวมทั้งจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน จึงควรให้มีการถอดถอนกรรมการได้ ในกรณีดังนี้

- หน่วยงานทั้งสอง ได้แก่ องค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม หรือสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งกรรมการ ไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 สามารถร้องเรียนต่อกรรมการฯ เพื่อเสนอให้มีการถอดถอนกรรมการได้เฉพาะผู้ที่มีบัญชีรายชื่อในหน่วยงานสังกัดเดียวกันกับผู้ร้อง
- คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม จะต้องตั้งอนุกรรมการเพื่อสอบสวนพิจารณา และรายงานผลการสอบสวนแก่ผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม
- ในการลงมติให้ถอดถอนกรรมการให้ออกจากตำแหน่งนั้น ผู้แทนแต่ละหน่วยงานที่มีชื่อในบัญชีรายชื่อ จะต้องมิตัดด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนองค์กรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
- กรรมการองค์การอิสระฯ สามารถดำเนินการเสนอให้มีการถอดถอนกรรมการด้วยตนเองได้ โดยจะต้องมิตัดด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 เช่นเดียวกันกับกรณีการถอดถอนโดยองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมหรือสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม

2.11 สำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

- ให้มีสำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานอิสระที่ไม่สังกัดราชการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีเลขาธิการ เป็นผู้บริหารกิจการสำนักงาน และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการฯ โดยมีประธานกรรมการเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด
- สำนักงานฯ ทำหน้าที่ตามนโยบายและแนวทางการบริหารงาน รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของคณะกรรมการฯ

2.12 การดำเนินงานของคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

ประกอบด้วย ขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

- ก่อนมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ต้องมีการศึกษาและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้กรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นก่อนมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าว
- หน่วยงานเจ้าของโครงการ หรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมต้องส่งข้อมูลเอกสาร รายงานการศึกษา เพื่อให้กรรมการ ให้ความเห็น
- ในการจัดทำรายงานความเห็นของกรรมการ เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมใด ให้กรรมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อมาประกอบพิจารณาการให้ความเห็น
- ให้กรรมการดำเนินการส่งรายงานความเห็นไปยังคณะกรรมการผู้ชำนาญการ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี รัฐสภา และหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือกิจกรรมนั้น ก่อนดำเนินโครงการ
- คณะกรรมการผู้ชำนาญการ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี ต้องนำรายงานความเห็นของกรรมการองค์การอิสระฯ มาประกอบการพิจารณาการดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมนั้น และต้องส่งผลการพิจารณารายงาน กลับมายังคณะกรรมการองค์การอิสระฯ ด้วย ทั้งในกรณีที่ได้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยกรรมการองค์การอิสระฯ ต้องเผยแพร่ความเห็นทั้งหมดต่อสาธารณะ
- ให้ประธานกรรมการองค์การอิสระฯ มีอำนาจออกกระเบียบหรือประกาศ โดยความเห็นชอบของกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม

- ให้ประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน เลขานุการ และพนักงาน เป็น ผู้ปฏิบัติงานประจำเต็มเวลาโดยได้รับค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป ปฏิบัติงาน รวมทั้งประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กรรมการ กำหนด
- กรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม ต้องรายงานผลการดำเนินการแก่รัฐสภา และ สาธารณชนได้รับทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- ให้สำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม เสนอบประมาณรายจ่าย ประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของประธานกรรมการ
- คณะกรรมการ สามารถของบประมาณในการดำเนินงานจากกองทุนสิ่งแวดล้อมได้ด้วย

2.13 บทลงโทษ

เพื่อให้กรรมการองค์การอิสระฯ สามารถดำเนินการใด ๆ เพื่อนำมาซึ่งความเห็นที่จะต้องส่งไป ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างสมบูรณ์นั้น จึงต้องมีบทลงโทษสำหรับบุคคลที่ไม่ให้ความร่วมมือหรือ ต่อสู้ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ ดังนี้

- ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานที่ถูกเรียกหรือถูกสั่งให้ส่ง มา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2.14 บทเฉพาะกาล

เพื่อให้การดำเนินการคัดเลือกกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมชุดแรกนั้นเป็นไปด้วย ความเรียบร้อย จึงควรมีบทเฉพาะกาล เพื่อให้สามารถทำงานได้ ดังนี้

- ในวาระเริ่มแรก ให้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ องค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม และให้อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่ เลขานุการสำนักงาน จนกว่าจะมีการจัดตั้งสำนักงาน แต่ให้แยกส่วนของสำนักงานไว้ โดยเฉพาะ
- ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีการตั้งคณะกรรมการสรรหา กรรมการองค์การอิสระฯ
- ให้มีการแต่งตั้งกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม ภายใน 180 วันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

- ภายในหนึ่ง 180 วันนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นหน่วยงานของคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

3. ร่างกฎหมายว่าด้วยองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

(ร่าง)

พระราชบัญญัติองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

พ.ศ.

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“องค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า องค์การที่มีวัตถุประสงค์และดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้และได้รับประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน หรือการคุ้มครอง ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลงานดังกล่าวอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นที่ประจักษ์อย่างน้อย 3 ปี และไม่แสวงหาอำนาจทางการเมือง หรือไม่แสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจ

“องค์กร” หมายความว่า กลุ่ม คณะบุคคล องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชน สมัชชา ภาควิชา หรือหน่วยงานอื่น

“สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐ เอกชน หรือหน่วยงานในกำกับของรัฐ ที่จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ในสาขาวิชาด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ สังคม รวมทั้งกฎหมายสิ่งแวดล้อม เศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิศวกรรมศาสตร์สิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือมีการศึกษา วิจัย เผยแพร่ หรือบริการวิชาการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

“สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น รวมถึงตัวมนุษย์ด้วย

“คุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า คุณภาพของธรรมชาติ อันได้แก่ สัตว์ พืช และทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ และสิ่งที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของประชาชนและความสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ

“โครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า โครงการหรือกิจกรรมตามประกาศขององค์การอิสระสิ่งแวดล้อมที่ต้องทำรายงานการ

วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือตามมติคณะรัฐมนตรี

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๔ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติอื่น ซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศตามความเห็นชอบของกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่งที่มีผลเป็นการทั่วไป เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกสิบหกคน ประกอบด้วยผู้แทนขององค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม จำนวนเก้าคน และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม จำนวนแปดคน

มาตรา ๗ ประธานกรรมการและกรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ

(๕) ไม่เคยต้องคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

(๖) ไม่เป็นบุคคลที่ต้องโทษตามความพิพากษาให้จำคุก ไม่ว่าจะรออาญาหรือรอการพิจารณาโทษก็ตาม เว้นแต่จะได้พ้นมาแล้วเป็นเวลานานไม่น้อยกว่าห้าปีหรือในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๙) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การอิสระ องค์การอื่นๆ หรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือเพราะประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๐) ไม่ดำรงตำแหน่งใด ไม่เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ

(๑๑) ไม่เป็นผู้ศึกษาหรือจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม อย่างน้อยสามปีก่อนเข้าเป็นกรรมการฯ

(๑๒) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๑๓) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร ที่ปรึกษา หรือเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของพรรคการเมือง

(๑๔) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานรัฐ รัฐวิสาหกิจ ยกเว้นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พนักงานมหาวิทยาลัยหรือในหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการอื่นๆ

(๑๕) ไม่เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ หรือกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

มาตรา ๘ ในการแต่งตั้งกรรมการองค์การอิสระฯ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหา จำนวนห้าคน ประกอบด้วย

- ก. ผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม เลือกกันเองให้ได้จำนวนหนึ่งคน
- ข. ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม เลือกกันเองให้ได้จำนวนหนึ่งคน
- ค. ผู้แทนสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวนหนึ่งคน
- ง. ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จำนวนหนึ่งคน
- จ. ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนหนึ่งคน

ให้คณะกรรมการสรรหา เลือกประธานกรรมการสรรหาหนึ่งคน และให้เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม เป็นเลขานุการ ทำหน้าที่ดำเนินการตามมาตรานี้ โดยให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ดำเนินการประกาศรายชื่อคณะกรรมการสรรหาในราชกิจจานุเบกษา

(๒) ให้คณะกรรมการสรรหา ทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีคัดเลือก วิธีการตรวจสอบคุณสมบัติ ผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม

(๓) ให้คณะกรรมการสรรหาฯ ประกาศรับสมัครองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ที่มีคุณสมบัติตรงตาม (๒) เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อหน่วยงานที่จะเป็นผู้คัดเลือกกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม ภายในหกสิบวัน นับแต่วันประกาศรับสมัคร

(๔) ให้องค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมที่มีคุณสมบัติตรงตาม (๒) เสนอรายชื่อผู้จะเป็นกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม องค์การละ 1 ชื่อ ภายในหกสิบวัน นับแต่วันประกาศรับสมัคร เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อผู้แทนที่จะได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

(๕) คณะกรรมการสรรหาฯ ให้ผู้แทนในบัญชีรายชื่อตามข้อ (๓) มาประชุมเพื่อคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมเป็นกรรมการฯ โดยผู้แทนมีสิทธิเลือกได้องค์การละ 1 ชื่อ ให้ครบตามจำนวนที่กำหนดของผู้แทนแต่ละส่วน โดยจะต้องคำนึงถึงสัดส่วนขององค์กรจากภูมิภาคและส่วนกลางด้วย

ให้ผู้ได้รับเลือกตาม (๕) ประชุมเพื่อเลือกกันเองเป็นประธานกรรมการหนึ่งคน แล้วแจ้งผลให้ประธานกรรมการสรรหาทราบ เพื่อเสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการให้ประกาศรายชื่อกรรมการในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕ กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเป็นอิสระ โปร่งใสและเป็นกลาง รวมทั้งต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน

มาตรา ๑๐ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันประกาศรายชื่อกรรมการในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการชุดใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เมื่อสิ้นสุดวาระของกรรมการชุดเดิม ให้ดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการชุดใหม่ก่อนครบวาระของกรรมการชุดเดิมเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่าหกสิบวัน

มาตรา ๑๑ องค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๘ (๓) ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนองค์กรทั้งหมดที่มีอยู่ มีสิทธิร้องเพื่อถอดถอนกรรมการบุคคลที่เป็นผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมออกจากตำแหน่ง ต่อคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ตั้งอนุกรรมการเพื่อสอบสวนพิจารณา และรายงานผลการสอบสวนแก่ผู้แทนองค์การเอกชนด้าน

สิ่งแวดล้อม เพราะเหตุที่กรรมกรนั้นปฏิบัติหน้าที่หรือมีพฤติกรรมที่อาจมีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการดำรงตำแหน่งหรือต่อการให้ความเห็นของกรรมกร หรือมีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการหรือธุรกิจใดๆ ที่อาจมีผลกระทบโดยตรงหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ในการเสนอให้ออດถอนกรรมกรให้ออกจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งนั้น ผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๘ (๓) ต้องมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนองค์กรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๒ ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนองค์กรทั้งหมดที่มีอยู่ มีสิทธิร้องเพื่อออດถอนกรรมกรบุคคลที่เป็นผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมออกจากตำแหน่ง ต่อคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ตั้งอนุกรรมการเพื่อสอบสวนพิจารณา และรายงานผลการสอบสวนแก่ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม เพราะเหตุที่กรรมกรนั้นปฏิบัติหน้าที่หรือมีพฤติกรรมที่อาจมีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการดำรงตำแหน่งหรือต่อการให้ความเห็นของกรรมกร หรือมีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการหรือธุรกิจใดๆ ที่อาจมีผลกระทบโดยตรงหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ในการเสนอให้ออດถอนกรรมกรให้ออกจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งนั้น ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๘ (๓) ต้องมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสถาบันทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๓ กรรมการองค์การอิสระฯ ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่ มีสิทธิร้องต่อคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีมติออດถอนกรรมกรบุคคลนั้นออกจากตำแหน่ง เพราะเหตุที่กรรมกรนั้นปฏิบัติหน้าที่หรือมีพฤติกรรมที่อาจมีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการดำรงตำแหน่งหรือต่อการให้ความเห็นของกรรมกร หรือมีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการหรือธุรกิจใดๆ ที่อาจมีผลกระทบโดยตรงหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ในการเสนอให้ออດถอนกรรมกรให้ออกจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งนั้น คณะกรรมการองค์การอิสระฯ ต้องมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓

(๔) ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๑ ๑๒ และ ๑๓

กรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้รับเลือกเข้ามาแทนให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ตนแทน แต่ถ้าเวลาเหลือน้อยกว่าเก้าสิบวัน ไม่ต้องดำเนินการเพื่อหากรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔ ให้เริ่มดำเนินการตามมาตรา ๘ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้พ้นจากตำแหน่ง

หมวด ๒

อำนาจหน้าที่

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นต่อโครงการ หรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ตรงตามประกาศของกรรมการ

(๒) ให้ความเห็นต่อหน่วยงานและเจ้าของโครงการเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๓) ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ความเห็นตาม (๑) และ (๒)

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรรมการ

มาตรา ๑๗ กรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงานหรืออื่นๆ ที่ประกอบด้วยกรรมการหรือบุคคลใด ทั้งในระดับจังหวัด ภูมิภาค เพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย โดยกรรมการต้องกำหนดหลักเกณฑ์ คุณสมบัติ ที่มา ในการแต่งตั้งคณะดังกล่าว

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการ อนุกรรมการ และคณะทำงานที่คณะกรรมการแต่งตั้ง สามารถเชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอิสระ หรือองค์กรอื่นๆ หรือบุคคลอื่นใด มาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งเอกสาร

ข้อมูล หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง หรือบุคคลให้ความร่วมมือแก่คณะกรรมการ อนุกรรมการ และคณะทำงานที่คณะกรรมการแต่งตั้ง ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ๒๕๔๐

หมวด ๓

สำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๙ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานอิสระที่ไม่สังกัดราชการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการฯ โดยมีประธานกรรมการเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด

มาตรา ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมทำหน้าที่ตามนโยบายและแนวทางการบริหารงาน รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของคณะกรรมการฯ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการฯ
- (๒) รวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการฯ
- (๓) ดำเนินการจัดหรือสนับสนุนให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
- (๔) สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- (๕) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงาน อุปสรรคในการดำเนินงาน และรายงานการเงินของคณะกรรมการองค์การอิสระฯ
- (๖) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การอิสระหรือองค์กรอื่นๆ
- (๗) ออกระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ หรือกำหนดวิธีการ เกี่ยวกับการบริหารทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงานคณะกรรมการฯ
- (๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการฯ มอบหมาย

มาตรา ๒๑ ให้สำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมมีเลขาธิการคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมคนหนึ่ง รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ขึ้นตรงต่อประธานกรรมการ โดยจะให้มีรองเลขาธิการคณะกรรมการ เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

มาตรา ๒๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม เสนอบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของประธานกรรมการ เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของกรรมการ และสำนักงานคณะกรรมการ ไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ในการนี้ คณะรัฐมนตรีอาจนำความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระฯ รวมไว้ในรายงานการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ด้วยก็ได้

คณะกรรมการ สามารถของบประมาณในการดำเนินงานจากกองทุนสิ่งแวดล้อมได้ด้วย

หมวด ๔

การดำเนินงาน

มาตรา ๒๓ การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ให้กรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม เห็นชอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว

มาตรา ๒๔ หน่วยงานเจ้าของโครงการ หรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมต้องส่งเอกสาร ตามมาตรา ๑๖ (๑) เพื่อให้กรรมการ เห็น

ให้กรรมการดำเนินการส่งรายงานความเห็นไปยังคณะกรรมการผู้ชำนาญการ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี รัฐสภา และหน่วยงานเจ้าของโครงการ หรือกิจกรรมนั้น ก่อนดำเนินการโครงการ

ประชาชนผู้อาจจะได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมสามารถเข้าชื่อกัน เพื่อเสนอให้กรรมการพิจารณาให้ความเห็น ก่อนที่จะมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมนั้น หลักเกณฑ์การเข้าชื่อให้เป็นไปตามประกาศของกรรมการ

มาตรา ๒๕ ในการจัดทำรายงานความเห็นเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมใด ให้กรรมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อมาประกอบพิจารณา

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ให้เป็นไปตามที่กรรมการกำหนด

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการผู้ชำนาญการ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี ต้องนำรายงานความเห็นของกรรมการองค์การอิสระฯ มาประกอบการพิจารณาการดำเนินการโครงการ หรือกิจกรรมนั้น และต้องส่งผลการพิจารณารายงาน กลับมายังคณะกรรมการองค์การอิสระฯ ด้วย ทั้งใน กรณีที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยกรรมการองค์การอิสระฯ ต้องเผยแพร่ความเห็นทั้งหมดต่อสาธารณะ

มาตรา ๒๗ ให้ประธานกรรมการองค์การอิสระฯ มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศ โดยความเห็นชอบของกรรมการองค์การอิสระฯ ด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๘ ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม

มาตรา ๒๙ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ เลขานุการ และพนักงาน เป็นผู้ปฏิบัติงานประจำเต็มเวลา โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือน และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงาน รวมทั้งประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กรรมการ กำหนด

ให้อนุกรรมการหรือคณะทำงานที่กรรมการ แต่งตั้งได้รับค่าตอบแทนเป็นเบี้ยประชุมและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงาน เบี้ยเลี้ยงค่าอ่านรายงาน และอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กรรมการฯ กำหนด

มาตรา ๓๐ กรรมการองค์การอิสระฯ ด้านสิ่งแวดล้อม ต้องรายงานผลการดำเนินการแก่รัฐสภา และสาธารณชนได้รับทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๑ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งวัตถุ เอกสารหรือพยานหลักฐานที่ถูกเรียกหรือถูกสั่งให้ส่งตามมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๖

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๓ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีการตั้งคณะกรรมการ
สรรหากรรมการองค์การอิสระฯ

มาตรา ๓๔ ให้มีการแต่งตั้งกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๘ ภายในหนึ่ง
ร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๕ ในวาระเริ่มแรก ให้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่สำนักงาน
คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม และให้อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่
เลขาธิการสำนักงาน จนกว่าจะมีการจัดตั้งสำนักงาน แต่ให้แยกส่วนของสำนักงานไว้โดยเฉพาะ

มาตรา ๓๖ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะรัฐมนตรี
พิจารณาจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นหน่วยงานของ
คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

(.....)

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้มืองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมทำหน้าที่ให้ความเห็นต่อการดำเนิน
โครงการ หรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมก่อนมีการดำเนินการ
ดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้ดำรงอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ
อนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิต โดยได้กำหนดให้อำนาจหน้าที่อื่นของคณะกรรมการองค์การ
อิสระด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา การคัดเลือก การถอดถอน
สำนักงานองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม และการดำเนินงานขององค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม เป็นไป
ตามที่กฎหมายบัญญัติ สมควรดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้อง
ตราพระราชบัญญัตินี้

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. มปป. สิ่งแวดล้อมในรัฐธรรมนูญแปลงแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
- คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม. 2543. กฎหมายและนโยบายในเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อกระบวนการด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย : ช่วงเปลี่ยนผ่านที่วุ่นวาย สับสน และคลุมเครือ. บทความใน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการทางด้านสิ่งแวดล้อม. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. สำนักพิมพ์สายธาร.
- ไชยา มาแจ้ง และชรัส สิงห์เคนทร์. 2543. รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการ. โครงการสำนักงานส่งเสริมการวิจัยกฎหมายการแพทย์ สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทวีวงศ์ ศรีบุรี. 2541. EIA การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. มูลนิธิโลกสีเขียว.
- บรรศักดิ์ อูวรรณโณ .2543. การมีส่วนร่วมในกระบวนการด้านสิ่งแวดล้อม : เทคนิคและวิธีการที่ เหมาะสมในบริบทสังคมวัฒนธรรมไทย. บทความใน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของประชาชน และกระบวนการทางด้านสิ่งแวดล้อม. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. สำนักพิมพ์สายธาร.
- บุญจง ขาวสีทวิชย์. 2542. การสอนกฎหมายสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย. ในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์. ปีที่ 39 ฉบับที่ 1 หน้า 55-94.
- ปาริชาติ ศิวรักษ์. 2543. การทบทวนกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย บทความใน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการทางด้านสิ่งแวดล้อม. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. สำนักพิมพ์สายธาร.
- วิษณุ วรรณ. 2538. องค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. บริษัท เค็ดไทย จำกัด
- สถาบันวิจัยสังคม และสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม. 2544. โครงการศึกษาพัฒนาการดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. เสนอต่อ กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพล นิธิไกรพนธ์. 2543. ความเป็นไปได้และแนวทางการตรากฎหมายจัดตั้งองค์การมหาชน.สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สนธิ วรรณแสง และคณะ. 2541. การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม.มปป. ระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศ
ไทย.กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม.

Community Advisory Board .Available on www.unlv.edu/Colleges/Urban/cab/general.htm
(27Dec.2001).

Kiyoshi Komatsu .**Current Situation on Environmental Impact Assessment Systems in Southeast
Asia Countries.** Available on www.iges.or.jp/fc/ir98-2-3.PDF (8Feb.2002)

Kevin O'Reilly .**THE BHP INDEPENDENT ENVIRONMENTAL MONITORING AGENCY
AS A MANAGEMENT TOOL.** October 1998 .Available on
www.carc.org/rndtable/vbpanels.html (12Jan.2002)

Environmental Impact Assessment Procedure and Requirements in Malaysia Available on
www.geogr.ku.dk/sluse/sluse-eia/EIAmalaysia.PDF. (21Jan.2002)
